

Загальний закон моди

Якщо з безлічі законів моди, відкритих мистецтвознавцями, філософами, менеджерами тощо, вивести один загальний, звучатиме він так:

механізм моди за своєю суттю — простий, у реалізації ж є надзвичайно складним.

Відомо, моду визначають дві головні складові — економіка та творчість.

Джерелом нових ідей є проблеми, які глобально турбують суспільство й спочатку мають візуальне втілення у вигляді зображення і відеоряду, а потім перекладені на художню мову тканини, одягу, аксесуарів, включаючи манеру ходити, говорити й таке ін., тобто того, що і є мода.

Механізм усіх цих метаморфоз здійснюють інститути моди, поміж яких пріоритет належить паризькому. Їхня робота чудова насамперед тому, що їх ставлення до людини є гуманним. Зібравши усі головні новини, поміж яких, на жаль, зазвичай переважають негативні, фахівці цих інститутів надають їм іншого забарвлення, перекладаючи цей далеко неестетичний конгломерат художньою мовою.

Найяскравіший приклад тому — постійна присутність в моді останніх років стилю мілітарі. Тема війни й тероризму не сходить із сторінок газет і з телеекранів, і мода активно її використовує. Проте, художники та стилісти переводять наболілу проблему в якусь гру з камуфляжем і елементами військової форми, нібито запрошуючи суспільство замінити грою саму війну.

З останнього десятиліття минулого століття у нинішнє перейшла тема екології. Вона постійно повертається у моду в найрізноманітніших виявах — від класичних природних мотивів у традиційних або новітніх прочитаннях до найтонкіших нюансів трактування теми оточуючого міського чи сільського середовища.

Активізація ідей прибічників глобалізму та антиглобалізму сприяє усе частішому використанню модою етно-стилів. Схід, що усе гучніше заявляє про себе, останні роки постійно є присутнім у пропозиціях художників-текстильників та модельєрів у найрізноманітніших варіаціях.

Проблеми стрімкого подорослішання дітей, урбанізації, поява нових видів спорту — усі вони мають своє відображення у моді. Кожному актуальному виклику відповідає не менш актуальна відповідь.



Іноколи саму моду звинувачують в тому, що вона зробила модною ту чи іншу нову загальну помилку. Її не слід звинувачувати — **вона лише дзеркало, барометр стану суспільства.**

З іншого боку, моду диктує економіка. У різні часи механізм дії економіки на моду змінювався, проте бажання виробників мати прибуток завжди було більшою чи меншою мірою причиною для модних змін в оформленні тканин і форм костюма. Чим новіші ідеї, тим менша кількість конкурентів здатна швидко їх повторити й тим більше прибуток.

В ХХ столітті економічний чинник постійно підвищував своє значення у розвитку моди. Промислова революція та ринок в кінці століття стали причиною того, що суперечка про пріоритет впливу в моді між художниками-текстильниками і модельєрами вирішувалася на користь перших.

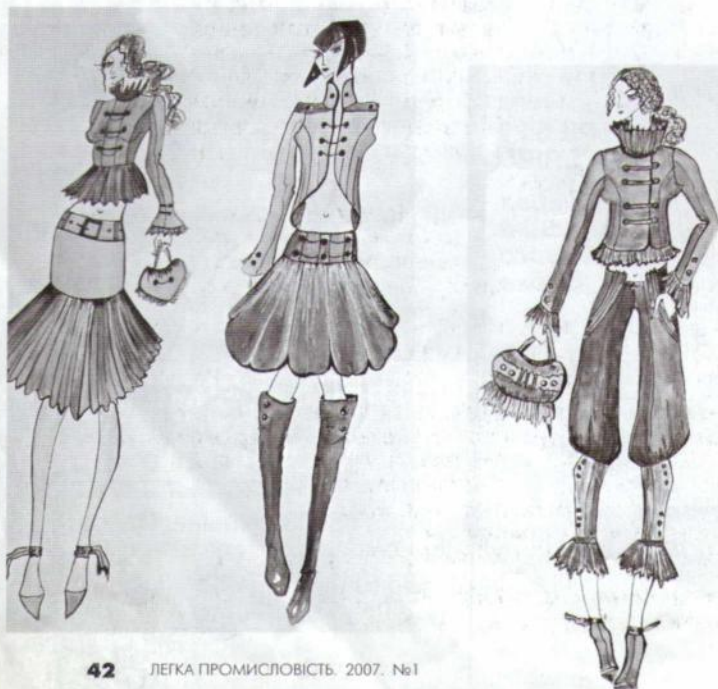
Найзначущі міжнародні виставки та покази переконливо доводять це. Непрямим потвердженням переходу диктату в моді від кутюр'є до промислових технологій є і той факт, що інформація про моду перестала бути секретною. Вона тиражується безліччю видань, оскільки технології всеодно її випереджують.

Технологічний прорив у виробництві тканин дає змогу текстильникам пропонувати ринку нові вирішення у величезній кількості. Можливість створення нескінченно різноманітних структури та фактури зробило їх фаворитом моди у текстилю й одягу на межі ХХІ століття. Художній образ тканини розпочав диктувати модельєрам пластичні й композиційні вирішення. Модельєри змушені продовжувати розвивати образи, створені текстильниками.

Отже, для створення модного образу насамперед необхідно мати модну тканину. А тканина, в свою чергу, далеко непростий об'єкт. Тільки модним кольором або модною фактурою її актуальність не забезпечити.

Нинішня мода в усіх своїх виявах прагне до змішання, до своєрідної вишуканої еkleктики. І щодо застосування самих волокон для тканини у цьому сенсі немає ніяких виключень — у найрізноманітніших пропорціях та комбінаціях **змішують волокна**, як давно відомі, так і тільки-но створені. Елітні варіанти — це суміші шовку та шерсті, які дають змогу поєднати властиві їм ніжність й тепло.

У рекламі текстильних фірм постійно декларується наявність ефекту поєднання в одній тканині безлічі комфортних якостей — екологічності, гігроскопічності, незмиальності, технологічності тощо.



Крім того, нові комбінації волокон формують нову пластику тканин, що створює нові художні образи. Технологічні знахідки вітають стилісти.

Тепер текстильник і модельєр стали ближче один до одного, сьогодні вони частіше є співавторами. Поява нових видів волокон також пов'язана із бажанням створити структуру тканини, що має зовсім нові технічні й художні якості.

Так з'явилися, наприклад, тканини, створені на ґрунті зеленої маси та зерен кукурудзи, з яких отримують базове волокно PLA. Останнє використовують у тканинах для верхнього одягу, сорочечних, а також у поєднанні з бавовною (для деніма).

Інше волокно, яке отримують від овець рідкісної породи з дуже тонкою і ніжною шерстю, має назву «INGEO». Його нині активно пропагують як екологічне та високоякісне. Як сировину розпочали застосовувати бамбук, рекламуючи користь для здоров'я тканин з його волокна. Винахідники заявляють, що бамбук дає змогу створити добру пластику драпувань й, окрім того, очистити шкіру і навіть посприяти у спалюванні жирів.

Крім змішування волокон, у тканинах тепер активно «змішують» самі технології, тобто поєднують не тільки волокна, а й способи обробки. Наприклад, вишивка й вибивання; вишивка і трикотаж тощо.

Споживчі властивості тканин також перебувають в зоні уваги індустрії моди. Спецефекти, які пропонуються споживачеві, постійно змінюють один одного, змушуючи тканину в разі необхідності ставати еластичною, непромокальною або, навпаки, вологовбиральною й таке ін. **Усі терміни передових технологій майже миттєво включаються у текстильну термінологію.**

Друга найважливіша характеристика тканини — **колір**. Палітра модних кольорів змінюється усе швидше, й лідерами тут, як правило, є нові відтінки, які раніш практично неможливо було мати. Показово, що уже котрий рік у моді неодмінно присутні кольори, які можна охарактеризувати як «водночас чисті й складні» або «водночас яскраві та шляхетні». Забезпечити цю якість може тільки високорозвинута текстильна хімічна технологія, й, відповідно, передові фірми можуть забезпечити модну якість, а відсталі — ні.

Саме тому модна кольорова гама перестала бути таємницею. Сьогодні можна отримати професійні комплекти кольориста, розроблені фахівцями міжнародної асоціації колористів ICA, які щорічно збираються у Лондоні й дають свої рекомендації щодо комплектів модних кольорів з чотирьох кольорових гам (за 22 місяці до початку наступного сезону).

Фактура — третя головна складова тканини. Нині вона — найпомітніший модний феномен, створений технічною революцією.

Комп'ютерне проектування дає змогу використовувати безліч елементів різних культур та стилів, поєднувати раніш несумісне, створювати гармонію з еkleктичного хаосу. Теперішні технології дають можливість точно імітувати фактури й рисунки тканин ручної роботи XVIII століття, індійських тканин тощо.

Нові структури будують нові фактури, включають до свого складу все більш нових додатків, які раніш у тканинах не використовували.

Обривки текстильних ниток, імітація наївних ручних вишивок, сухі травинки й таке інше, до безмежності, створюють **головне для сьогоднішньої моди — ілюзію того, що тканину зроблено не на верстаті, а художником в єдиному екземплярі**. У модні смужки додають металеві вкраплення, крепові переплетення поєднують з атласними, кислотні відтінки поєднують із флуоресцентними фарбами.

Проте і фактура, яка так довго правила модний бал, майже вичерпавши свої неймовірні, як ще здавалося учора, можливості, вступає у контакт з текстильним рисунком або кольором.

Текстильний рисунок — найважливіший елемент моди. Причому сам ступінь його присутності строго дозується, так само як щільність заповнення мотивами площини тканини, принципи побудови рапорта і його розміри й, нарешті, теми рисунків та способи їх інтерпретації кожен сезон ретельно відбирає і диктує усі ці якості. Інколи саме за характер текстильного рисунка можна миттєво впізнати час. Варто побачити шматочок шовкової парчі стилю рококо або мальовничого штапелю 50-х років минулого століття, як у пам'яті живо постає модний образ того часу.

Усі актуальні теми, перероблені фахівцями інститутів моди, переплітаючись, відбиваються у ній, посилюючи її креативність. Саме ця властивість стала основною якістю моди на кінець XX — початок XXI століття.

Тенденція створення ефекту ексклюзивної тканини, яка виглядає як унікальний об'єкт, виконаний вручну дизайнером, стійко зберігається. Бажання зберегти індивідуальність у світі, постійно руйнуючому індивідуальність, мабуть, ще довго сприятиме цій властивості модних тканин.

Теми екології, війни, спорту, етнографії стали досить традиційними в моді останніх десятиліть. Проте з'явилися й нові. Революція віку, проблеми акселерації усе активніше обговорюються мешканцями Землі, й тема дитинства у всіх її аспектах стає предметом для актуального образу.

Іншою новою темою є визначення свого місця на Землі. Хто ми, звідки йдемо — важливе запитання для усіх і кожного.

Рисунки з картами, архітектурними проектами, технічними й комп'ютерними діаграмами. Технічно точні лінії сусідять із вільними зображеннями від руки. Поєднання волі руки художника і точності роботи механізму — один із знаків нашого часу. У створенні образу художники-текстильники використовують й інші сюжети (величезні мотиви, цифрові рисунки — обличчя, пейзажі, квіти у стилі тканин для дітей або моди 70-х років XX століття тощо).

Далі мода рухатиметься так само плавно й послідовно, як зазвичай вона це робить. Збережуться відбитки старих проблем і образів, з'являться ознаки нового часу. Економіка та творчість, як завжди, просуватимуть вперед цей уявний примхливий корабель. Проте він дуже стійкий.

А частковості так і залишатимуться частковостями. Рельєф, як модний елемент, ще зберігатиметься у найближчому майбутньому. З'явиться багато модернізованих класичних тканин: великорепортний твид, фетр, розріджений мохер, дублювання спіненими матеріалами, блискучі й переливні тканини, вишивка бісером тощо. Нові тканини створять підґрунтя нових модних образів.

Варто розглянути пропозиції відомих Будинків моди, щоб зрозуміти, яку серйозну роль розпочав відігравати в одягу текстиль й текстильний рисунок і як важливі модні тенденції текстилю в тканинах для інтер'єру.

Усе викладене вище стосується моди й тих технологій та персон, що її створюють. Решта, на жаль, залишаються поза модою і, отже, поза її ринком.

Мабуть, мода, як ні один інший елемент культури, органічно поєднує у собі духовне й матеріальне, піднесене й земне. Мабуть тому її й люблять, намагаючись не помічати її прагматизму, залюбки граючи за її правилами, що повсякчас змінюються. Проте фахівці знають, як вони жорсткі й точні.

І тільки небагато хто відчуває, де й коли ці правила потрібно порушувати.